

Roberto J. PAYRO (1867-1928) werkte als Argentijnse journalist van *La Nación* in België, tussen 1909 en 1923. Tijdens de Eerste Wereldoorlog, was hij tegen de neutraliteit van Argentinië omdat de Duitsers o. a. een Argentijnse vertegenwoordiger in Dinant neergeschoten hadden. De Duitsers hebben dan PAYRO belet als journalist verder te werken. Hij is dus begonnen Belgische legenden te verzamelen. De tekst « *El endemoniado* » werd, eerst, op 27 januari 1924 in *La Nación* (in « *Los cuentos populares de Bélgica* », V) van Buenos Aires uitgegeven. Dat is het tweede verhaal met Gil Pafflard.

DE BEHEKSTE.

door **Roberto J. PAYRO**

Gilles voelde een zekere vijandigheid tegenover de pastoor van Bellevaux, Duitser zoals Schaepen, maar veel sympathie voor de Waal Giroux, schoenmaker waarvan het winkeltje zich tegenover de pastorie bevond.

Op een mooie dag, 's morgens heel vroeg, terwijl hij een kudde melkvarkentjes naar de markt van Stavlo leidde om ze te verkopen, stopte hij aan de deur van de schoenmaker, de enige die om dat uur open was.

- *Mooie kleine diertjes ! – riep Giroux als hij ze zag.
– Tegen het feest van Sint Maarten zullen ze goed vet zijn.*
- *Koop er mij twee Ik zal je de twee kleine zwartjes voor twintig frank laten.*
- *Dat kan ik niet, en je weet wel dat schulden en ongerustheid samen gaan.*
- *Goed dan maar ! Ik laat ze je voor niets, maar op één voorwaarde.*
- *Ik weet wel dat je me grappen verteld ! Welke voorwaarde ?*
- *Ik heb een gril ... Je moet me zweren dat je tot mijn terugkomst je mond alleen maar opendoet om “Thamur en Sabaoth” te zeggen. Niets anders.*
- *Rare gril !*
- *Maar, laten we ons goed verstaan. Welke persoon het ook moge zijn, zelfs je eigen vrouw, je mag niets anders zeggen dan “Thamur en Sabaoth”.*
- *Ik zweer je dat ik het zal doen.*
- *De twee kleine melkvar kentjes zijn van jou; als je je belofte niet houdt, zal je me twintig frank schuldig zijn en je zult ervan lusten.*

Gilles vertrok. De vrouw van Giroux die een beetje later opstond, zag de melkvar kentjes in de varkensstal, ondervroeg haar man maar zonder een antwoord te bekomen. Hij zei alleen maar “Thamur en Sabaoth”!

Eerst dacht zij dat hij een grap maakte maar toen werd zij ongerust. Juist toen kwam er een buurman binnen, waarvan Giroux de schoenen aan het herstellen was.

- *Zijn mijn schoenen klaar ? – vroeg de man terwijl hij het winketje binnenkwam.*
- *Thamur en Sabaoth.*
- *Maar kan ik er voor deze middag op tellen ?*
- *Thamur en Sabaoth.*

De buurman vertrok terwijl hij een kruisteken maakte. Hij kon het natuurlijk niet laten om aan iedereen te gaan vertellen dat de schoenmaker gek geworden was, geslagen door de vreemdste en de meest plotselinge gekheid dat men zich kon inbeelden. Enkele vrouwen haastten zich, daarna nog anderen en toen het hele dorp. De arme Giroux overvallen door zoveel lastposten riep van woede uit “*Thamur en Sabaoth*” en met zoveel hartstocht dat iedereen er bang van werd. Als sommigen dachten dat hij dement was, dachten anderen – de meesten – dat hij behekst was. Door de geheimzinnige verschijning van de melkvarkentjes werd dit idee zo sterk dat men de pastoor ging halen om hem te belezen.

- *Giroux ! – zei de pastoor – Nu is het genoeg. Je moet een einde maken aan die flauwe grap.*
- *Tamur en Sabaoth.*

- *Ik herhaal : het is genoeg ! Je moet me respecteren. En zeg me eens : heb je die melkvarkentjes gestolen en laat je je voor zot doorgaan om het niet toe te geven ?*
- *Tamur en Sabaoth !* – riep de schoenmaker uit met zoveel verontwaardiging en zoveel woede dat de arme pastoor niets verder vroeg.

De koster vond niets beter dan aan de dorpsbewoners te vertellen dat Thamur en Sabaoth de namen waren van duivels en nog wel de ergste van de hel. Door deze onthulling wilden de dorpelingen niet alleen dat Giroux belezen werd, maar ze wilden ook dat de varkens verbrand werden. Giroux moest ze met stokslagen beschermen en riep als een bezetene :

- *Thamur en Sabaoth ! Thamur en Sabaoth !*

De volgende morgen, ging Gilles Pafflard naar de pastorie met een bericht van Stavelot, dat men hem gevraagd had over te brengen. Terwijl hij aan het praten was met de pastoor, vertelde deze hem wat er gebeurde met de ongelukkige schoenmaker. Gilles lachte ongelovig en dat irriteerde de pastoor.

- *Ik zeg je de waarheid !* – riep hij geërgerd. – *Zelfs de burgemeester is er niet in geslaagd hem iets anders te doen zeggen. Niet smekend, niet bedreigend.*

- *Dat is omdat jullie niet weten wat jullie moeten doen. Mij antwoordt hij meteen.*
- *Schep niet zo op.*
- *Bah, hij antwoordt mij zodra ik hem aanspreek.*
- *Je bluft teveel, Gilles !*
- *Wedden we ?*
- *Ik hou niet van wedden.*
- *Omdat u niet zeker bent van wat u zegt.*
- *Wat een brutaalheid. Je verdient een les !*
- *Laten we dan twintig frank wedden !*
- *Het is goed voor deze keer, omdat je het zou leren... Dat zal twintig frank meer zijn voor mijn armen.*

Zij staken de straat over en gingen het winkeltje van de schoenmaker binnen.

- *Wat is er, mijn dierbare Giroux ? – zei Gilles Pafflard – Men zegt mij dat je gek geworden bent...*
- *Oh, vriend Gilles – antwoordde de schoenmaker met een stralende lach. – Als je nog wat langer weggebleven was, waren die vervloekte burens en de pastoor, de burgemeester en de onderwijzer er bijna in geslaagd me echt gek te krijgen.*

De pastoor, die van hoog viel, riep uit :

- *Wat ben ik dom geweest, dat zal me leren me met Gilles Pafflard te meten ! – En hij gaf een Napoleon.* (N.v.V. : Geldstuk, gecreëerd in 1803, met een waarde van twintig frank.)

Copyright, 2015, voor de Nederlandse vertaling : Anne MOERS.